

Re: küsimused valimisprogrammi kohta: korrupsioon

karlsander.kase@isamaa.ee

Fri 22/02/2019 11:11

To: Carina Paju (TI EE) <carina.paju@transparency.ee>

Cc: riina.solman@riigikogu.ee <riina.solman@riigikogu.ee>

Tere

Edastan vastused teie küsimustele.

Lugupidamisega,

Karl Sander Kase
Isamaa meedianõunik
Tel. 5303 8772

1. Avaandmed ehk kõigile tasuta kättesaadavad ja masinloetavad andmed suurendavad riigi läbipaistvust – seega, kas ja kuidas näete ette muude avalike andmete avalikustamist nii riigiasutuste, KOvide, e-äriregistri, tegelike kasusaajate registri kui huvide deklaratsioonide raames? Hetkel on palju infot, mille avaldamine on avalikes huvides, lukustatud maksumüüri taha, huvide deklaratsioonidele pääseb ligi vaid e-riigi vahendusel, ning teised andmed pole esitatud vastavalt avaandmete standarditele (nt pdf või jpg formaadis). Avaandmete ristkasutamine annab suurepärase võimaluse ennetada ja tuvastada võimalikke huvide konflikte, tagab suurema läbipaistvuse nii avalikus kui erasektoris ning võimaldab avaandmete kasutamist mh õiguskaitsetegevustes.

V: Oleme nõus. Läbipaistvuse huvides tuleb selliseid andmeid maksimaalselt avalikustada. Seega peame vajalikuks vaadata üle andmekoosseisud, mille avalikustamine on esmavajalik ja teha seejrel vastav tegevuskava.

2. Huvigruppide varajane kaasamine, seda eriti kodanikuühiskonna seast, on vajalik samm Eesti seadusloome sisukamaks ja tõhusamaks muutmiseks. Selle raames küsime, kas ja kuidas reguleerite erahuvide mõju seadusloomele? Viimastel aastatel on mitmed ettevõtted loonud lobitöök MTÜ-d ja SA-d, millel on kahtlemata rohkem rahalist ressursi oma huvide eest seista kui keskmisel kodanikuühiskonna MTÜ-l. Ettevõtjate huvide eest seismine on õigustatud, küll aga rõhutame ühinguna, et erahuvide eest seisvate lobiorganisatsioonide ja huvirühmade vahel tuleb vahet teha.

ELi tasandil on nüüdseks nii parlamendisaadikute kui komisjoniliikmetel kohustuslik registreerida kõik kohtumised lobistidega. Eestis on poliitiline tahe lobitöö, sh lobiorganisatsioonide reeglid paika pannud olnud äärmiselt kesine. Kahjuks arvab korrupsioonibaromeetri järgi rahvas, et kõige korrumppeerunud on riigikogu saadikud ning ettevõtete juhid. Et seda olukorda parandada ning seadusloome läbipaistvust tõhustada, on tarvilik nii lobireeglite kui ka nn pöördukse efekti reguleerimine.

V: Oleme nõus, et lobitööd puudutavad reeglid on vaja paika arvestades parimat praktikat maailmast.

3. Danske Banki juhtumi käigus tuli päevavalgele asjaolu, et väärteguudele üritas ettevõtte sees tähelepanu viia üks tollane töötaja, kelle nimi nüüdseks Eesti meedia poolt avalikustati.

Juhime tähelepanu, et vilepuhuja nimi avaldati ilma tema loata, rikkudes sellega konfidentsiaalsuse nõuet ja seades ohtu nii ta perekonna kui karjääri, kokkuvõttes riivates tema inimõigusi. Ükski Eesti erakond ei juhtinud sellele tähelepanu ja riik ei vastanud vilepuhuja palvele saada seaduslikku kaitset. See olukord näitlikustab valusalt, et Eesti valitsus ei toeta siiani ELi direktiivi eelnõud, mille najal kohalduks vilepuhujatele kaitse üle terve liidu. Milliseid lahendusi te sellele näete?

V: Oleme nõus, et vilepuhujatele tuleb tagada kaitse arvestades parimat praktikat maailmast. Me toetame samuti sellekohast Euroopa liidu direktiivi. Justiitsministri palvel on konkreetnes juhtumis riik oma abi pakkunud.